

Dvojni Othello v Brežicah

(... O meni govorite, kakor sem, Shakespeare Othello V, 2)

Celjsko gledališče je letos v januarju gostovalo v Brežicah in Kostanjevici s Shakespeareovim »Othello«. V Brežicah kot v Kostanjevici, je gledališče naletelo na prirčen sprejem publike. Celjsko gledališče je pred začetkom nove sezone dobilo iz Brežic navdušeno pismo tov. Miloša Poljanška, ki ga nekoliko skrajšanega objavljamo:

Odkar smo se prirčno poslovili od Celjanov, se večkrat ukvarjamo z mislijo: ali smo storili uslugo brežiški publiko, ker smo povabili med nas renomirani igralski ansambel ali ne. Hvalježi slučajno smo se namreč v razmaku desetih dni dvakrat srečali z izredno tragedijo Othello. Odrsko delo je gledalo okoli 900 ljudi, a filmsko upodobitev ne veliko manj. To se pravi, da nas je — tako naenkrat — zajel umetniški dognani val Shakespeareovsko pretresljivo tragičnega. Torej je koristno, kar nepozabno, da smo si ogledali film, a še veliko bolj, da smo doživeli celjsko uprizoritev.

Ceprav sem se odločil, da se tokrat nekoliko ozrem na mentaliteto naših ljudi, ki je prišla vidneje do izraza ob Othellu in izraziteje očrtala svoj raznoliški odnos do kulturnega življenja v mestu, bom najprej poudaril značilnosti obeh predstav.

Velika izrazna različnost, ki se je pa neke vendarle smotrno spojila v eno samo čudovito doživetje, je vsakogar, ki je videl Celjsko gledališče in kasneje film, poskominala, da ju je primerjal. Še ko smo zrljivo zgrozljivo turoben filmski finale: Othellov, Dezdemonin, Roderigov in Emilijin pogreb, smo si bili malodane vsi edini, da je bila odrska uprizoritev močnejša, da smo jo globlje in temeljiteje občutili. Kje so vzroki za takšno ugotovitev?

Shakespeareova dramska dela so predvsem — če že ne samo — domena odr. A tudi tu velja zanje poseben zakon. Shakespeare mora biti na odru tako občuten in do zadnjih nians razumljivo izražena beseda, tako doživljiva igra človeka-igralca, da nam že to dvojno ustvarja polnost in resničnost življenja. Za to nam je poskrbel Župančičev virtuozični prevod in le tega smo z vso zavzetostjo podanega slišali iz ust igralcev. Hitro menjajoči podnaslovi v hrvaškem jeziku v filmu so bili kar preveč bežna zadeva, da bi ustvarili v nas globljo miselno podobo dramskega procesa. Filmski prijem je sicer po svoje močan. Realistično okolje s smiselno lepo izbranim ozadjem dogajanja, izredni igralci in režija, vse to je ustvarilo svojstven mik, ki ga kljub mračnosti celote ne smemo prezreti. Zato se je pa na odru vse dogajanje strnilo okoli »besedila, ne zgolj tistega, ki ga je napisal avtor, ampak tistega, ki je

napisano med vrsticami, v srcu osebe, ki ji je dal kakršen koli naziv ali ime.« (Celjski gledališki list 1955-56, št. 1, str. 9.) Vse kar je bilo še zraven — večdelni odrski prostor, spretno uporabljeni svetlobni in glasovni efekti in v celoti dognana moderna režija Branka Gombača — vse je služilo njima, to je besedilu in igri v poudarek. Koga ni globoko impresionirala izredna kreacija Othella, ki jo je ustvaril Janez Skof? Komu ne bo ostal izreden kulturni dogodek še dolgo v spominu? Doživetje je bilo — vsaj zame — nepovnljivo. Miloš Poljanšek

Celjsko gledališče v svojem poslanstvu ne zanemara podeželja. Ansambel že pri izbiri repertoarja misli na možnosti gostovanj izven Celja in ima v svojem programu gostovanj vključena skoraj vsa središča občin v celjskem okraju, kjerkoli je s tehnične plati mogoče. Objavljeno pismo dokazuje, da so ljudje tudi izven našega okraja deležni umetniških stvaritev, ki jih celjsko gledališče nudi Celju in bližnji okolici. Toda kot se nam zdi, so oddaljenejši kraji tem bolj navezani na gostovanja iz Celja kot na primer bližnji centri.

Veličasten sprejem libojskih Svobodašev v Ptuju

Preteklo soboto in nedeljo so gostovali libojski »Svobodaši« v Ptuju. Prvi koncert je bil v soboto, 8. septembra v dvorani Mestnega gledališča ob 20. uri, v nedeljo pa je bila ob 15. uri ponovitev na gradu Borlu.

Ko so se pripeljali libojski »Svobodaši« v Ptuj, so jim pripravile množice prebivalstva prirčen sprejem. Zaigrala je godba, nato pa so povabili vse v dvorano občinskega ljudskega odbora, kjer jim je zapel na balkonu pevski zbor ptujske »Svobode« pozdravno pesem, nato pa je spregovoril predsednik občinskega ljudskega odbora ter predsednik ptujske »Svobode«. Goste je pozdravil tudi predsednik ptujskega OSS. Besede vseh govornikov, posebno pa predsednika občinskega ljudskega odbora, so bile zelo prirčne in bodo ostale vsem udeležencem tega sprejema v trajnem spominu, saj so taki

dogodki v življenju zelo redki. Libojski »Svobodaši« so bili sprejeti tako, kot so sprejemali prebivalci naše partizanske edinice, ko so osvobodile naše kraje. Žal pa je danes tako, da ne znamo več gojiti tovariških odnosov kakor so znali to borci NOV.

Koncert je po izjavah Ptujčanov dobro uspel in lahko rečemo, da so nastopajoči prekosili samega sebe. Vsekar je bilo treba za podeželje precej poguma, da so člani libojske »Svobode« nastopili v mestu kakršno je Ptuj, še posebno če upoštevamo njihovo široko kulturno-prosvetno dejavnost, predvsem pa kvaliteto. Po koncertu so jim tovariši »Svobodaši« pridelili družabni večer.

Tudi na gradu Borlu je koncert uspel. Člani libojske »Svobode« se zahvaljujejo tovarišem iz Ptuja za nepopisno požrtvovalnost in žrtve, ki so jih morali vložiti, da so preskrbeli vseh 130 članov pevskega zbora z vso udobnostjo, katere ne bi mogli zahtevati niti doma. Zahvaljujejo se tudi vsem »Svobodašem« ter oblastnim in političnim forumom za lepo preživetje trenutke v njihovi družbi, kakor tudi za vso materialno podporo.

Ob slovesu je bilo vsem težko pri srcu, vendar jim je dajala pogum misel, da si bodo kljub oddaljenosti krajev vedno bližji in si bodo z medsebojnimi odnosi pomagali pri oblikovanju našega novega socialističnega človeka. Libojski »Svobodaši« bi iskreno želeli, da bi se taki odnosi razvili tudi med drugimi društvi, predvsem med tistimi, ki so laže dostopni drug drugemu. Zeleni bi, da bi prišlo do iskrenega tovariškega sodelovanja in izmenjave izkušenj pri kulturno-prosvetnem delu. LU-BO

KOMISIJA ZA IMENOVANJE DIREKTORJEV PRI OBČINSKEM LJUDSKEM ODBORU CELJE

razpisuje

mesto DIREKTORJA podjetja »AUREA«, Celje

Pogoji: Komerčalist s prakso ali izučen zlatar s komercialno prakso. — V poštev pridejo samo osebe, ki niso bile kaznovane. — Ponudbe je poslani na tajništvo Občinskega ljudskega odbora Celje do 30. septembra 1956. Priložiti je življenjepis z opisom kvalifikacij in dosedanjih zaposlitev ter potrdilo o nekaznovanju.

POSEBNO ZA CELJSKI TEDNIK PIŠE DOPISNIK ZELJKO TAKAČ IZ OSLA

V edinstvenem parku skulptur

Dolga in tanka pokrajina — tako imenujejo Norvežani svojo domovino — leži na severu Evrope. Morda bi že sprva mislili, da se je majhen narod mornarjev in pogumnih raziskovalcev izkazal v pomorstvu. Po obiskih v treh velikih muzejih v Oslu — v muzeju polarnega broda »Fram«, ekspedicije »Kon-Tiki« in muzeju vikinskih ladij, bi si ta svoj vtis še utrdili.

Toda nedaleč od samega centra živahnega vele mestnega prometa te pripelje podzemna železnica do kraja, kjer obstoji navdušen in presenečen. To je edinstveni park na svetu kljub temu, da so ga zgradili skoraj na samem robu mesta. Poleg številnih lepo urejenih teniških igrišč in dokončanega olimpijskega kopaljšča ter skrbno urejenih in negovanih nasadov je v tem

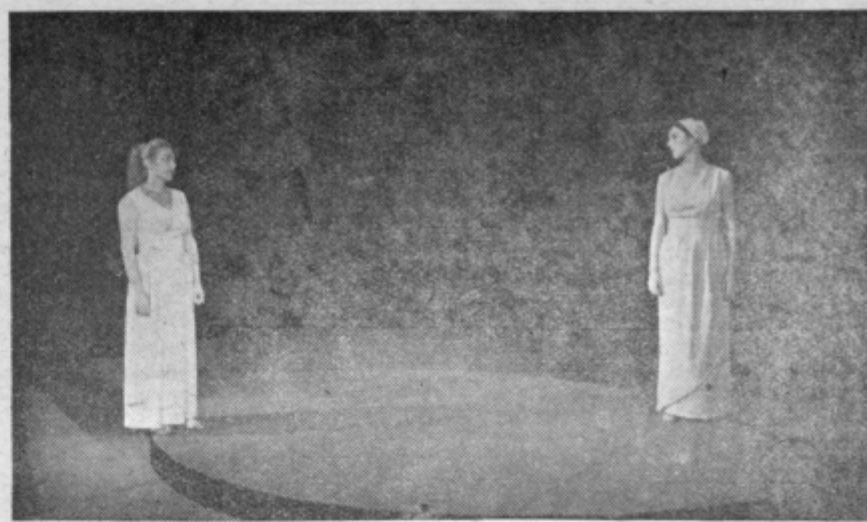
parku nameščeno 150 skupin skulptur, ki so vse delo enega samega človeka: velikega norveškega kiparja in umetnika Gustava Vigelanda.

Teško bi pisal o parku, ne da bi prej povedal kaj več o graditelju in iniciatorju. Gustav Vigeland se je rodil 11. aprila 1869. leta v družini drvarjev, mizarjev in lesorezcev. Tako je mladi Gustav prišel zgodaj v stik z najprimitivnejšim orodjem umetnikov. Sprva so bili učitelji temu talentiranemu mladeniču lesorezci, kasneje pa umetniki — kiparji. Vigeland je mnogo potoval po svetu, toda sčasoma se je ves posvetil svojemu življenjskemu delu.

Mladi kipar je ponudil mestnemu svetu predlog za fontano, toda kasneje se je iz te ideje rodila veličastna zamisel o parku. Vigeland je zelo težko dosegel, da so mu načrt odobrili in mu priskrbeli vse potreben material. Bil je osamljen, brez prijateljev in družine, zato se je ves posvetil svojemu delu do zadnjih dni svojega življenja, ki je ugasnilo sredi težkih let druge vojne.

Fronger park, ali kakor ga imenujejo Vigeland, obsega površino 30 ha krasno negovanih trat, ki so prepredene s stezami in posute z belim peskom. Sredi parka sta dve krasni umetni jezeri. Park kipov je v svoji ideji posvečen človeku in njegovi notranji borbi za aktivni odnos do življenja. Vse je delano in izdelano po načrtu Vigelanda: načrt parka, razpored stez, vrsta cvetja, oblika klopi za odmor obiskovalcev, razpored kipov, fontana in monolit, z roko izoblikovana ornamentika

Prva premiera celjskega gledališča v letošnji sezoni

V sredo, 19. septembra je bila v mestnem gledališču v Celju prva premiera v letošnji sezoni. V režiji Herberta Grūna so dali Sofoklejevo tragedijo »Antigona«. Na gornji sliki scena med Antigono (Klio Maverjeva) in Izmeno (Marjanca Krošlj-Horvatova)

Kulturno gospodarski teden v Sl. Konjicah

V nedeljo, 23. septembra bo v Konjicah otvoritev kulturno-gospodarskega tedna, ki bo prvi te vrste po osvoboditvi. V soboto zvečer bo akademija v kulturnem domu, na kateri bodo nastopili tudi mladi združniki s svojim pevskim zborom. V nedeljo dopoldne bo parada po mestnih ulicah, nato pa bo otvoritev gospodarske razstave in ocenjevanje plemenske živine. Namen razstave je, da pokaže ves gospodarski napredek konjiške občine, saj se je industrija v primerjavi z leti pred drugo svetovno vojno precej močno razvila. Začeli so z uvajanjem novih proizvodov. Tako so v zreški tovarni kovanega orodja, kjer so nekaj izdelovali pretežno le poljsko orodje, pričeli z izdelovanjem ključev, primožev itd. Precej se je razvila tudi vitanjska tovarna orodja in livarna ter »Kostroj«, tovarna za izdelavo usnjarskih in čevljarskih strojev, ki jih bodo začeli v kratkem izvažati v dežele bližnjega vzhoda.

Na razstavi bodo obiskovalci videli vrsto izdelkov usnjarskega kombinata KONUS, ki predeluje kože v raznovrstno usnje. V oddelku pikerije, ki je bila pred tremi leti prestavljena v Konjice, izdelujejo danes vrsto pikerjev za potrebe domače tekstilne industrije, ki se lahko po kvaliteti merijo z inozemskimi. Tudi oddelek umetnega usnja se je izkopal iz začetnih težav in sedaj grede njegovi proizvodi dobro v prodajo, saj so samo v zadnjih dveh mesecih izdelali 45 ton, ki so jih takoj razprodali.

Od večjih podjetij bo sodelovalo še LIP Konjice, kjer izdelujejo v dveh mizarskih delavnicah najraznovrstnejše pohištvo za opremo stanovanj. Poleg teh podjetij bodo sodelovali na gospodarski razstavi še razna mala obrtna podjetja, kmetijske zadruge, državna posestva, kmetje in mladi združniki.

Le izobražen delavec bo dobro gospodaril

Preteklo nedeljo je bil na II. gimnaziju v Celju sestanek vseh predavateljev celjskega okraja, ki bodo predavali na delavskih vzgojno-izobraževalnih šolah. Med drugimi se je sestanka udeležil predsednik okranega odbora Zveze Svobod in prosvetnih društev tovariš Andrej Svetek, zastopnik republiškega odbora Zveze Svobod in prosvetnih društev ter tov. Strehovec, šolski inšpektor.

Sestanek je otvoril profesor Franjo Jakhel, ki je poudaril pomen izobraževanja za delavce. Triletna vzgojno-izobraževalna šola bo nudila delavcem vsestransko osnovno izobrazbo in ni le trenutnega značaja, ampak se bo kasneje še nadaljevala. V socialistični državi je vedno večji imperativ za vsakega državljanca — znanje. Profesor Jakhel je razpravljal tudi o metodi poučevanja. Med drugim je dejal, da se morajo predavatelji zavedati, da imajo pred seboj odrasle ljudi, zato mora biti pouk nazoren in mora zaključiti misli in kritičnost slu-

šateljev. V ta namen je izobraževalna sekcija okrajnega odbora nabavila že nad dve sto diapozitivov, katere bodo posojali tudi drugim društvom.

Po uvodnih besedah profesorja Jakhla so predavatelji pregledali predmetne skupine učnega programa. Sestavljali programov so poudarili, da se naj poveže pouk kolikor je mogoče s stvarnostjo. Ves program obsega pet predmetnih skupin in bo nudil, seveda le z dobro interpretacijo, vsakemu delavcu trdno osnovno splošno izobrazbo.

Tovariš Vinko Smajs, zastopnik velenjske Svobode, je govoril o programu njihovega dela. V velenjski vzgojno-izobraževalni šoli bodo dodali program še družbeno-moralno vzgojo in družbeno ureditev FLRJ, ekonomiko FLRJ ter zdravstveno higijeno. Vse delo so porazdelili v dva semestra. Tovariš Andrej Svetek je poudaril, da se mora ta šola iz leta v leto bolj utrjevati in uveljavljati. Dejal je, da naj bo šola za delavce taka, da bo raznetila v njih željo po znanju.

na vhodnih vratih, skratka vse — razen dveh kipov, ki sta v parku — je njegova zamisel.

Umetnost tega genija lahko občudu-

Kaj se ne bo zgodilo tako, kakor želimo?

jemo še preden pridemo v park. Vhodna vrata in dve kočici ob strani sta posejani z motivi reliefa o borbi človeka s samim seboj. Pred leti je bil

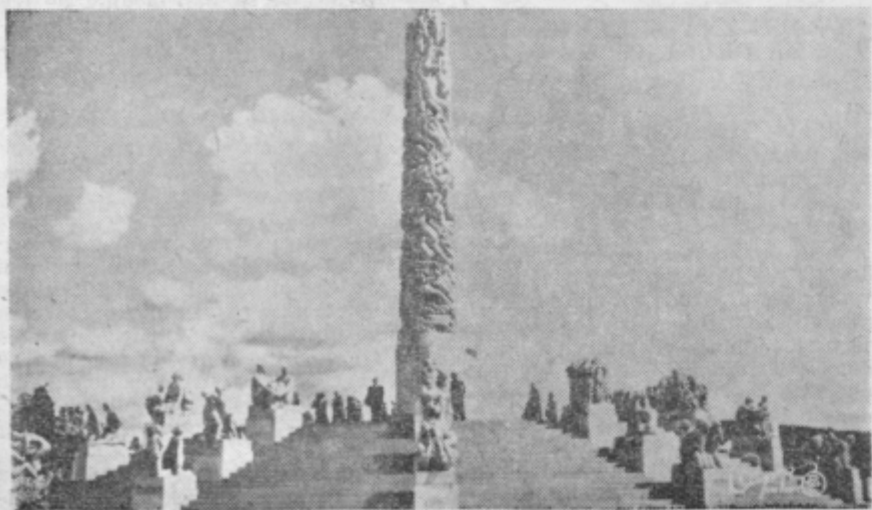
park ograjen, toda danes ni več sledu o nekdanji ograji: park je dostopen vsem obiskovalcem vse leto, podnevi in ponoči.

V bližini monolita je fontana, postavljena na teraso, do katere vodi stopnišče preko ostalih petih teras, na katerih so klopi. Stirioglasta fontana ima na robovih 23 norveških figur, prepletene s stebli, tako da simbolizirajo norveškega človeka in njegovo zemljo, bogato z gozdom. Na podnožju fontane je krog in krog 60 bas-reliefov iz bron, ki opisujejo — kakor figure nad njimi — človeško življenje od embrija pa do skeleta.

Tla terase, na kateri je fontana, so tlakovana s črno-belimi ploščicami in šele kasneje sem zvedel, da je dal Vigeland tudi tej terasi originalnost, ker so ploščice zgrajene v obliki steze, ki vodi v labirint in je komplicirana kot človeško življenje.

Na levi, južni strani mostu sem prišel po stopnicah do malega pristanišča — terase, na kateri je postavljeno devet otroških figur, ki prikazujejo najrazličnejše razvojne etape otroka. Zadnja skupina skulptur vsebuje — saj name je napravila takšen vtis — svetovni nazor velikega Vigelanda. Ta skupina bronastih odlitkov predstavlja 2 moža, 2 ženi in 2 otroka, ki so izmenično prepleteni drug z drugim v zaprtem krogu in nihče ne ve, kje je začetek in kje končuje posamezna etapa.

Mračilo se je že, ko sem se vračal iz tega nevsakdanjega parka in ko sem se izgubljal v vele mestnem trušču in vrvežu se mi je resnično zdelo, da se vsi vrtimo v krogu.

Monolit, obkrožen s kamnitimi figurami